

Posudek bakalářské práce Jana Andrejska:

Státní maturitní zkouška z českého jazyka pro neslyšící studenty

Ve své bakalářské práci se Jan Andrejsek zabývá tématem, které je aktuální z hlediska neslyšících studentů a které současně již několik let poutá pozornost velké části naší veřejnosti, předně však studentů a pedagogů. Státní maturita je významným pedagogickým, ale i politickým tématem, což reformní procesy značně komplikuje.

Autor práce zasazuje téma do širšího kontextu. Všímá si historických souvislostí, ke státním maturitám pro neslyšící se vyjadřuje na pozadí maturitní zkoušky pro slyšící. Soustředí se na maturitu z českého jazyka a formu její úpravy pro prelingválně neslyšící. Popisuje pozvolný proces od zkoušky, která byla téměř identická se zkouškou pro slyšící, po dnešní podobu zkoušky, která má charakter zkoušky z cizího jazyka. Tato reforma zohledňuje specifika neslyšících, což je podle autora zajištěno výhradním zaměřením na ověřování komunikačních dovedností, nikoli znalostí. Je třeba ocenit propracovaný způsob přiblížení potřebné úrovně znalosti češtiny z hlediska Společného referenčního rámce. J. Andrejsek přesvědčivě zdůvodňuje nutnost posunu jazykových znalostí z úrovně B1 na úroveň B2.

Úprava maturitní zkoušky je spojena s absencí prověřování literárních znalostí a dovedností. Tuto skutečnost J. Andrejsek hodnotí pozitivně. Byla bych ráda, aby kolega Andrejsek své konstatování podrobněji zdůvodnil. Chtěla bych znát autorův názor na možnost integrace zkoušky z literatury do maturitní zkoušky zejména proto, že v současnosti se jak ve výuce, tak i u maturitní zkoušky akcentuje hlavně výchovný charakter literatury (srov. pojmenování literární výchova pro literární složku učebního předmětu). Výchova s využitím uměleckých textů umožňuje přirozenou cestou pochopit jak kulturu většinové společnosti, tak kulturní specifika různých menšin. Autor řešení této otázky naznačuje v poznámce 98. Byla bych ráda, aby se své názory pokusil konkretizovat, např. odpověďmi na otázky: Jak si představuje procvičování receptivních dovedností a jejich následné prověřování? Podle jakých kritérií by vybíral vhodné texty?

Další okruh otázek ve mně vyvolává jednoznačně kladné hodnocení pojetí zkoušky z českého jazyka pro neslyšící jako zkoušky z jakéhokoli jazyka cizího. Samozřejmě je třeba zdůraznit úlohu českého znakového jazyka jako plnohodnotného a svébytného, který se absencí auditivní složky významně liší od českého jazyka. Není však vazba český znakový jazyk a český jazyk přece jen silnější než sepětí českého znakové jazyka s jakýmkoli jiným

cizím jazykem? Mám na mysli právě již zmíněné kulturní souvislosti, stejně jako geografickou blízkost, četnost kontaktů obou skupin aj.

Dílcí připomínka směřuje k rozdělení seznamu použité literatury na primární a sekundární. Prosím autora, aby toto své rozdělení vysvětlil.

Pokud se zamyslím nad předloženou bakalářskou prací komplexně, musím konstatovat, že i když se může zdát, že se jedná primárně o práci popisnou, tento její charakter se podařilo kolegovi Andrejskovi velmi zdařile překročit. Dokázal současnou situaci usouvztažnit se stavem žádoucím a velmi erudovaně upozorňuje na negativa stávající podoby maturitní zkoušky a tvůrčím způsobem navrhuje způsoby řešení těchto nedostatků. Je zřejmé, že vychází z pečlivého studia dostupné literatury k danému tématu a také ze své vlastní praxe.

Jasně formuluje cíle práce, a ty se mu daří naplnit. Průběžně opakuje hlavní teze, což zvyšuje soudržnost textu a následně jeho čtivost. Autorovi se daří jasně, přesně vymezit terminologii, velmi precizně odkazuje na publikace, z nichž čerpá. Přesvědčivosti práce dodávají statistické údaje a taky aktualizace zdrojů, z nichž čerpá, neboť taky odkazuje na práce, které byly zveřejněny těsně před dokončením bakalářské práce.

Práce je psaná velmi kultivovaně, stylisticky i stylizačně je na dobré úrovni. Pravopisné nedostatky se v práci téměř nevyskytují.

Někdy kolega Andrejsek používá příliš dlouhá složitá souvětí, která stěžují čtenáři porozumění textu. V těchto souvětích je místy sporný slovosled a interpunkce. Autor ne vždy správně volí pořadí: 1. diakritické znaménko, 2. číslo poznámky a 1. diakritické znaménko, 2. uvozovky na konci citace. Také by stálo za zvážení, zda některé poznámky neobsahují tak důležité informace, že by je bylo vhodné přesunout do vlastního textu. Připomínku bych měla k volbě klíčových slov, myslím, že aby v textu plnila náležitou funkci, bylo by třeba je zredukovat.

Předloženou práci Jana Adrejska pokládám za kvalitní, přesvědčivou, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace: výborně

V Praze 27.8.2010

PhDr. Jasňa Pacovská, CSc.